

Introductie proefflessen Grip op lezen

Grip op lezen is een nieuwe methode voor begrijpend en studerend lezen voor groep 4 tot en met 8 van het basisonderwijs. De methode staat boordevol spannende, grappige en informatieve teksten die kinderen boeien en hun aandacht vasthouden. Bovendien is *Grip op lezen* een compacte en gebruiksvriendelijke methode op basis van de 7 evidence-based leesstrategieën. Met 1 les in de week wordt aan alle eisen voldaan die gesteld worden aan begrijpend en studerend lezen.

Probeer 1 of 2 lessen uit en ervaar zelf hoe de methode *Grip op lezen* werkt. De eerste les is een instructieles en de tweede les een les zelfstandig werken met hetzelfde lesdoel.

De leerkracht

Voor de leerkracht is de handleiding uitgangspunt. Bekijk de volgende zaken:

- Het **leerlingmateriaal** staat op ware grootte afgebeeld.
- De **doelen** en de **strategie** van deze les staan bovenaan de pagina.

Onderaan de pagina staan de **activiteiten** beschreven die horen bij deze les. Bovenaan elk kadertje staat een tijdsindicatie voor de activiteit vermeld.

- De gele kadertjes duiden op leerkrachtgebonden activiteiten.
- De blauwe kadertjes duiden op activiteiten die de kinderen zelfstandig uitvoeren.
- De witte kadertjes verwijzen naar activiteiten voor of na de les.
- Aan de handleiding hebben we de zogenaamde **spiekbriefjes** toegevoegd. Het is leerlingmateriaal dat de kinderen houvast biedt bij het werken met de leesstrategieën van *Grip op lezen*. De spiekbriefjes staan achterin elk werkboek en kunnen ten allen tijden geraadpleegd worden.

Elke les duurt 45 minuten. Een proefles kan wat meer tijd vragen omdat de structuur en de werkwijze voor u en de kinderen niet bekend is.

De kinderen

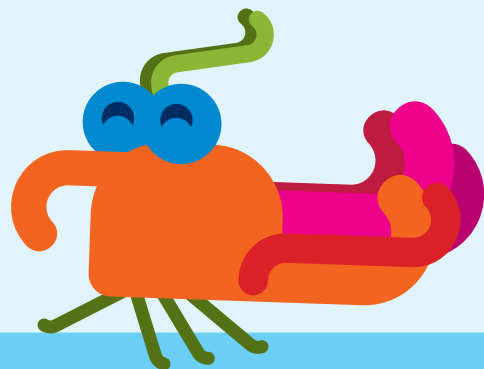
Voor de kinderen is het leesboek met de daarbij horende opdrachten uit het werkboek uitgangspunt. Bekijk de volgende zaken:

- Bovenaan de pagina's uit het werkboek staan de **doelen** van de les beschreven.
- Aan het eind van de les staat een kader met uitleg van **moeilijke woorden** en uitleg van **begrippen**.
- Elke les eindigt met een **reflectieopdracht** en een 1 of meerdere extra opdrachten.
- Wijs de kinderen op de **spiekbriefjes** (les 2). Deze bieden houvast bij het toepassen van de strategieën.

Wij hopen dat elke leerkracht zelfs bij de proefles het gemak ervaart van deze compacte methode en dat de kinderen spelenderwijs Grip op teksten krijgen.

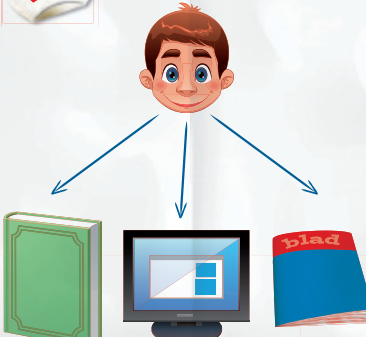

Veel succes met de proefflessen.

Het team van *Grip op lezen*.

Meer weten: www.gripoplezen.nl

Spiekbriefjes

Waarom lees ik de tekst?

Ik wil iets **weten**. Ik zoek :

- in een boek
- op een scherm
- in een blad

Ik lees voor mijn **plezier**:

- in een boek
- op een scherm
- in een blad

Waar gaat de tekst over?

Ik zie een vrolijke kip. Ze maakt muziek. Ik denk dat het boek grappig is.

Ik lees Feest bij kip. Ik denk dat er iets te vieren is. Zou de kip jarig zijn?

Het **plaatje** vertelt al iets. De **titel** vertelt al iets.

Wat doe ik als ik het niet meer snap?

Ik kijk naar de **plaatjes**.
Ik lees de tekst **nog een keer**.

Hulpmiddel

Dit zijn de spiekbriefjes die horen bij groep 4. Ze dienen als geheugensteuntje. De kinderen vinden ze achterin hun werkboek. Er wordt tijdens de les vaak verwezen naar de spiekbriefjes. Stimuleer het gebruik ervan. Het is goed als kinderen niet gaan raden, maar bij twijfel even teruggrijpen naar een spiekbriefje en lezen hoe het ook al weer zit. Deze spiekbriefjes zijn ook te vinden op het digibord.

Welke vragen zie ik in de tekst?

- Wie viert feest?
- Wat voor feest is het?
- Waar is het feest?
- Wanneer is het feest?
- Welke dieren mogen komen?

Welk plaatje past bij de tekst?

- Als ik lees zie ik een plaatje in mijn hoofd.

Ik lees:
Ik hou van kippen

- Dat plaatje verandert als ik verder lees.

Ik heb er vier
op mijn kamer.

Hoe vat ik de tekst samen?

Ik kan vertellen waar het over gaat.

Ik heb het boek uit.

Het ging over een kip.
Ze was jarig.
Er was taart. En slingers.
De kip was bang
dat er niemand kwam.
Maar het ging goed.
Het werd feest.

Lesdoelen

- De kinderen kunnen voorspellen waar de tekst over gaat of hoe de tekst verder gaat. Daarbij maken ze gebruik van de tekst, de titel en de plaatjes.
- De kinderen leren de volgende begrippen: de titel, het onderwerp, de illustratie.

1 Het gat

Janna schudt haar hoofd.
'Je kunt het heus!' zegt juf Els.
'Waar ben je bang voor?'
'Het is zo klein,' piept Janna.
'Klein? Ik pas er ook door!' zegt juf Els.
Janna kijkt naar juf Els.
■ Juf Els is groot en best dik.
Janna zucht eens diep.
'Voel je kriebel in je buik?' vraagt Gijs.
'Nee, steen,' bromt Janna.
'Je moet wel door het gat,' vindt Saar.
'Dat hoort bij de proef.'
'Ik heb een goed plan,' roept Gijs.
'Als jij het doet, dan maakt juf Els een bommetje!'
Ze kijken naar juf Els.
'Echt?' vraagt Janna.
'Euhhh', zegt juf Els.
'Dat zien we nog wel ...
Ga eerst maar door het gat.'
Janna neemt een hap lucht.
Ze duikt van de rand.
Ze zwemt naar het gat ...
▲ ... en er door!
Juf Els roept: 'KANJER!'
Gijs en Saar klappen voor Janna.
Dan doet juf Els haar bril af.
Ze knijpt haar neus dicht.
En neemt een aanloop.
SPLETSSSSJ!

Vóór de les

- 1 Laat zwakkere lezers de teksten van deze les vast beluisteren met behulp van de audio-versie. Laat ze meelesen met de voorgelezen teksten in het leesboek.
- 2 Selecteer een voor de kinderen bekende of pas gelezen tekst. Kies ook een recept en een instructie om te laten zien en te bespreken.

Start van de les

- 1 Vertel de kinderen dat je voordat je gaat lezen al veel ziet aan een tekst. Pak er een voor de kinderen bekende tekst bij. Leg aan de hand van die tekst uit dat je aan de titel en de plaatjes vaak al kunt zien wat voor soort tekst het is en waar de tekst over gaat.
- 2 Leg de strategie van deze les uit:
Voordat je een tekst echt gaat lezen, zie je al een heleboel. Als je de *titel* (de naam van de tekst) bekijkt, de plaatjes (*illustraties*) of de eerste regels ontdek je vaak al waar de tekst over gaat: dat is het *onderwerp* van de tekst. Aan de titel van de tekst, de plaatjes bij de tekst en de vorm van de tekst zie je soms ook al welke tekstsoort het is. Zo herken je bijvoorbeeld makkelijk een recept of een

2 Waar ben jij bang voor?

We vroegen aan groep 4 van BS Dick Bruna:
Waar ben jij bang voor?

'Nergens voor,' roept Nick stoer.
En hij rent naar het klimrek.
'Ik ben bang voor honden,' zegt Indy.
'Ik vind alle honden eng!'
'Honden zijn juist leuk!' vindt Mo.
'Maar ik ben bang voor een brand.'
Eva denkt na: 'Uhhh...voor oorlog!'
'Ja, ik ook,' knikt Resi.
'En ik vind alleen thuis zijn eng!'
'Ook als het nog niet donker is?'
vraagt Mo.
'Ja, ik hoor dan kraken en zo,' rilt Resi.
'Nick is bang van spinnen,' zegt Hans.
De kinderen kijken naar Nick.
'Ik ben daarvoor bang,' wijst Esra.
'Voor Nick?' vraagt Hans verbaasd.
'Nee, niet voor Nick,' lacht Indy.
'Zij is bang voor het klimrek!'
'Ja, voor hoog,' zegt Esra zacht.

3 GEVAAR OP DE LOER!

Een hond rukt aan zijn ketting.
Hij ziet er groot en vals uit.
Je hoort hem grommen.
En hij laat zijn tanden zien.
Je schrikt.
Je adem gaat sneller.
Je gaat trillen.
Je hart bonst als een gek.

Wat doet je lijf?
Je hoofd zegt:
Pas op gevaar!
Je lijf maakt een stofje aan.
Daardoor gaat je hart sneller kloppen.
Je kunt dan beter denken.
Zo weet je snel wat je moet doen.
Niets, of juist heel hard weg rennen!

11

4 Hoi oma,

Hoe gaat het met u?
Met mij niet zo goed.
Ik ben ~~nee~~ bang.
Mam en pap willen op reis.
Naar een ver land.
Eerst vond ik dat leuk.
Maar nu niet meer.
Want ik moet dan een spuit.
Door de spuit word ik niet ziek.
Daar in dat stomme land.
Ik wil geen spuit.
Ik blijf liever hier.
Mam vindt dat niet goed.
Maar ik heb een goed plan.
Mag ik bij u slapen?
Als mam en pap op reis gaan.

X Bart

liedje, nog voordat je de tekst woord voor woord gaat lezen.
Het voorspellen met wat voor tekst je te maken hebt, is slim. Zo ontdek je eerder of dit echt de tekst is die je wilt lezen.

Instructie bij tekst 1

05

- 1 Stel tijdens deze instructie geen vragen. Doe hardop denkend de strategie voor:
Als ik naar deze les, de plaatjes en de titels kijk, denk ik dat het gaat over dingen waar je bang voor kunt zijn. Ik denk aan woorden als: spinnen, grommende hond, vuur, bangerik. De titel van de les is: Bang. Ik kijk naar tekst 1. Het gaat dus over bang zijn. Ik zie een tekening van een meisje op de kant van het zwembad. Ik denk dat de tekst gaat over bang zijn om te zwemmen.
- 2 Lees de tekst tot 'Dat hoort bij de proef.' hardop voor.
Ja, nu weet ik het zeker. Deze tekst gaat over een meisje dat niet door het gat onder water durft te zwemmen. Andere kinderen moedigen haar aan. Ik denk dat ze het wel gaat doen. Ik ben benieuwd. Ik lees snel verder.

Lesdoelen

- De kinderen kunnen voorspellen waar de tekst over gaat of hoe de tekst verder gaat. Daarbij maken ze gebruik van de tekst, de titel en de plaatjes.
- De kinderen leren de volgende begrippen: de titel, het onderwerp, de illustratie.

BLOK 1 · LES 3 · BANG

Doel van de les:

Je voorspelt wat voor tekst het is.
En hoe de tekst afloopt.
Je let daarbij ook op de plaatjes.

➔ **Lees de titel van deze les.**

- 1 Waar gaat deze les over?
Wat voorspel je?
Kruis jouw antwoord aan.

- over een harde knal
 over bang zijn voor iets

➔ **Lees de titels van alle teksten.**
Kijk naar de plaatjes.

- 2 Over welk gat gaat het in tekst 1?
Wat voorspel je?
Kruis jouw antwoord aan.

- het gat bij zwemles
 het gat in de vloer
 het gat in een hoofd

- 3 'Hij ziet er groot en vals uit.'
Uit welke tekst komt die zin?
Wat voorspel je?
Kruis jouw antwoord aan.

- Het gat
 Waar ben je bang voor?
 Gevaar op de loer!
 de brief

➔ **Lees tekst 1 tot ■.**

- 4 Zwemt Janna door het gat?
Wat voorspel je?
Schrijf op.

Bijvoorbeeld: Ik denk dat Janna door het
gat zwemt.

➔ **Lees verder in tekst 1 tot ▲.**

- 5 Doet Janna wat je dacht?
Streep het woord door dat niet juist is.
Ja|Nee, Janna deed wel|niet wat ik dacht.
Janna zwom wel|niet door het gat.

- 6 Gijs voorspelt dat juf Els een bommetje maakt,
als Janna door het gat zwemt.
**Wat denk je dat juf Els doet,
als het Janna lukt?**
Kruis jouw antwoord aan.

- Ik denk dat juf Els een bommetje maakt.
 Ik denk dat juf Els Janna een kus geeft.

➔ **Lees tekst 1 uit.**

- 7 Loopt het verhaal af zo-als je dacht?
Streep ja of nee door.
Maak de zin af.

Ja|Nee, ik dacht dat bijvoorbeeld: het zo zou
gaan.

8

Samenwerkend leren

05

- 1 Laat de kinderen in tweetallen opdracht 1 tot en met 3 maken. Ze mogen zachtjes overleggen. Help zwakkere lezers met deze opdrachten aan de instructietafel.
- 2 Leg de groep na vijf minuten stil. Controleer of de kinderen begrijpen wat ze moeten doen. Zeg dat ze hierna, tijdens het zelfstandig werken, niet mogen overleggen.
Wijs nog even op de spiekbriefjes achter in het werkboek. Die mogen altijd gebruikt worden.

Zelfstandig werken

20

- 1 Laat de kinderen de overige opdrachten van deze les maken. Wijs op de uitleg van moeilijke woorden in het grijze kader aan het eind van de les. Hier kan ook de uitleg van aangeboden begrippen staan (*Hoe zit het*).
- 2 Geef eventueel verlengde instructie aan zwakkere lezers. Werk samen met hen aan de instructietafel.
- 3 Loop tijdens het zelfstandig werken enkele keren langs alle kinderen. Bemoedig of complimenteer de kinderen en help degenen die dit nodig hebben.

➔ **Kijk naar tekst 2 en lees de titel.**

Lees de tekst nog niet.

- 8 De tekst gaat over bang zijn.
Waar zijn ze in groep 4 bang voor?

Wat voorspel je?

Zet daar een streep onder.

donker – groep 8 – spinnen – hun juf of meester –
oorlog – brand

➔ **Kijk naar tekst 3 en het plaatje.**

Lees de tekst nog niet.

- 9 Welke woorden komen in de tekst voor?

Wat voorspel je?

Zet daar een streep onder.

vals – grommen – bijten – blaffen – trillen – gevaar

➔ **Lees van tekst 3 de eerste vier zinnen.**

- 10 Hoe gaat de tekst verder?

Wat voorspel je?

Kruis het juiste antwoord aan.

- Je schrikt en je hart bonst.
 Je geeft de hond een tik.
 Je lacht heel lief naar de hond.

➔ **Lees tekst 4 tot ♥.**

- 11 Bart schrijft dat bij 'boos/bang is'.
Waarvoor is Bart bang?

Wat voorspel je?

Schrijf op.

Bijvoorbeeld: Hij wil niet op reis.

Of: Hij wil geen spuit.

KIJK TERUG

- 12 Bekijk de plaatjes bij de teksten.

Kon je aan het plaatje bij de tekst zien waar de tekst over ging?

Zet een kruisje in het juiste hokje.

	ja	nee
tekst 1	X	
tekst 3	X	

EXTRA ★★

- 13 Waar ben je bang voor?

Schrijf op.

Schrijf ook op waarom je bang bent.

Bijvoorbeeld: Ik ben bang voor donker.

Ik hoor dan veel enge geluiden.

En ik kan niet zien wat het is.

Woorden:

het bommetje: als je in het water springt en je jezelf eerst rond hebt gemaakt

vals: gemeen

Hoe zit het:

de titel: de naam van een verhaal, gedicht, film, toneelstuk of boek

het onderwerp: dat waarover het gaat in bijvoorbeeld een boek, een gesprek of een programma

de illustratie: een plaatje in een boek of tijd-schrift

Nabespreken

- Bespreek tekst 1 na met behulp van het spiekbriefje 'Waar gaat de tekst over?'. Wat voorspelde de titel? Wat voorspelde het plaatje?
- Vertel: In een tijdschrift staan vaak weet-teksten. Als je weet dat de tekst die je gaat lezen uit zo'n tijdschrift komt, kun je eenvoudig voorspellen dat dit ook wel een weet-tekst zal zijn. Ook van een tekst uit een jeugdkrant, bijvoorbeeld *Kidsweek*, kun je meestal eenvoudig voorspellen waar hij over gaat. De titel en de plaatjes verklappen dat.
- Bespreek de kijk terug-opdracht (reflectie).

Toepassen

Het is van belang dat kinderen samenhang zien tussen de verschillende domeinen waarin ze onderwijs krijgen. Gebruik de kennis en de strategieën uit de les begrijpend en studerend lezen ook in andere lessen.

Een voorbeeld:

- Stel bij een les vragen als: Heeft deze tekst een titel? Wat vertelt die titel je? Waar komt deze tekst vandaan? Wat zie je al aan de plaatjes? Staat er iets onder de plaatjes?

Lesdoel

- De kinderen kunnen voorspellen waar de tekst over gaat of hoe de tekst verder gaat. Daarbij maken ze gebruik van de tekst, de titel en de plaatjes.

BLOK 1 - LES 4 - HOOFDLUIS

1

Op veel scholen komt hoofdluis voor.
Op onze school ook.
Daarom hebben wij luizen-ouders.
Zij kijken het haar van de kinderen na.
Dat doen ze op vrijdag,
na iedere vakantie.
Wilt u die dag geen staarten maken?
En niks in het haar smeren?

Wij hebben op school luizen-zakken.
Die zak moet om de jas.
Luizen kruipen van de ene op de andere jas.
Met een luizen-zak lukt dat niet meer.
Ieder nieuw kind krijgt een luizen-zak.

Ziet u thuis bij uw kind hoofdluis?
Geef dit dan door aan de juf.

Wij hopen weer op een jaar zonder kriebel!

2 Hoofdluis

Hoofdluizen zijn kleine beestjes.
Ze wonen graag op je hoofd.
Ze leggen eitjes in je haar.
En ze drinken een beetje bloed.
Net als een mug.
Als je hoofdluis hebt,
krijg je jeuk op je hoofd.

Uit een eitje, kruipt een neet.
Ze zijn heel klein.
Je ziet ze bijna niet.
Ze worden al snel groot.
De grote luizen leggen weer eitjes.
Zo worden het er steeds meer.

Een luis kan niet springen.
En ook niet vliegen.
Ze kruipen.
En dat voel je op je hoofd.
Je moet er snel wat aan doen!

12

Vóór de les

- 1 Laat zwakkere lezers de teksten van deze les vast beluisteren met behulp van de audio-versie. Laat ze meelesen met de voorgelezen teksten in het leesboek.

Start van de les

 05

- 1 Pak de spiekbriefjes erbij. In deze les gaat het om de vraag 'Waar gaat de tekst over?', net als in de vorige les. Herhaal: Wat doe je voordat je een tekst regel voor regel gaat lezen? Je bekijkt de titel en de plaatjes en misschien lees je de eerste regels. Dan kun je al voorspellen waar de tekst over zal gaan. Je bedenkt dan of je de tekst gaat lezen of overslaat. Als je een stukje gelezen hebt, ontdek je of de tekst geschikt is voor jou.

3 Nat kammen

Hoofdluis?

Daar wil je snel van af!

Om luizen en neten kwijt te raken,
moet je kammen met een neten-kam.

Doe dat iedere dag. Twee weken lang!

Het werkt zo:

- Was je haar.
- Doe veel spul tegen klitten in je haar.
- Spoel dit NIET uit.
- Kam de knopen en klitten uit je haar.
Doe dit gewoon met een kam.
- Buig je hoofd naar voren.
Boven een wasbak of wit papier.
- Kam je haar met de neten-kam.
- De luizen en neten komen er zo uit.
- Ze vallen in de wasbak of op het papier.
- Maak de neten-kam schoon.
- Was je haar.

4 Vraag maar raak

Mijn kind heeft hoofdluis.

Ik heb spul voor in het haar en een neten-kam.

Moet ik nog meer doen?

◆ **Frans**

[2 reacties >](#)

Hoi Frans,

Ja zeker!

Alles moet in de was.

Jassen, kleren, dekbed, kussen en knuffels.

En het huis moet schoon.

Want anders blijven er luizen achter.

Eva

[reageer](#)

Beste Frans,

Ik heb nog een tip:

Doe de knuffels in een zak.

Stop ze in de vriezer.

Een dag en een nacht.

Dan zijn de luizen dood.

Groeten,

Door

[reageer](#)

Lesdoel

- De kinderen kunnen voorspellen waar de tekst over gaat of hoe de tekst verder gaat. Daarbij maken ze gebruik van de tekst, de titel en de plaatjes.

BLOK 1 · LES 4 · HOOFDLUIS

Doel van de les:

Je voorspelt wat voor tekst het is.
En hoe de tekst afloopt.
Je let daarbij ook op de plaatjes.

➔ **Bekijk tekst 1.**

Lees de tekst nog niet.

- 1 Tekst 1 is een brief over hoofdluis.
De brief staat in de schoolgids.
Voor wie is die brief bedoeld?

Wat denk je?

Kruis jouw antwoord aan.

- voor de kinderen
 voor de vaders en moeders
 voor de juffen en meesters

- 2 **Wat denk je dat er in de brief staat?**
Schrijf op.

Bijvoorbeeld: *Wat je moet doen als je
hoofdluis hebt.*

➔ **Bekijk tekst 2 en het plaatje.**

Lees de tekst nog niet.

- 3 **Wat voor tekst is dit?**
Kruis het juiste antwoord aan.

- een verhaal een gedicht
 een weet-tekst een sprookje

- 4 **Wat denk je dat er in de tekst staat?**
Kruis het juiste antwoord aan.

- veel weetjes over luizen
 een versje over luizen
 hoe luizen het op school vinden
 dat hoofdluis niet bestaat

➔ **Bekijk de titel van tekst 3 en het plaatje.**
Lees de tekst nog niet.

- 5 **Wat is het onderwerp van tekst 3?**

Wat voorspel je?

Kruis jouw antwoord aan.

- Hoe je het best je haar kunt kammen
 Wat je moet doen als je hoofdluis hebt
 Hoe je nooit meer hoofdluis krijgt
 Hoe en wat een hoofdluis eet

- 6 **In welke tekst voorspel je,
dat deze zin staat?**

Trek een lijn.

- Daarom hebben wij luizen-ouders. • tekst 2
En ze drinken een beetje bloed. • tekst 4
Maak de neten-kam schoon. • tekst 1
Moet ik nog meer doen? • tekst 3

10

Zelfstandig werken

30

- 1 Laat de kinderen de opdrachten van deze les maken. Wijs op de uitleg van moeilijke woorden in het grijze kader. Hier kan ook de uitleg van aangeboden begrippen staan (*Hoe zit het*).
- 2 Geef eventueel verlengde instructie aan zwakkere lezers. Werk samen met hen aan de instructietafel.
- 3 Loop tijdens het zelfstandig werken enkele keren langs alle kinderen. Bemoedig of complimenteer de kinderen en help degenen die dit nodig hebben.

➔ Lees tekst 1 nu goed.

- 7 Streep door wat niet klopt.
Maak de zin af.

Mijn antwoord bij opdracht 1 klopt wel|niet.

De tekst is bedoeld voor bijvoorbeeld: vaders
en moeders.

- 8 Klopte je antwoord bij opdracht 2?
Streep ja of nee door en maak de zin af.
Ja|Nee.

De tekst gaat over bijvoorbeeld: luizen-ouders
en luizen-zakken.

- 9 Wat voor tekst is tekst 1?
Kruis het juiste antwoord aan.

- een gedicht
 een soort brief
 een verhaal
 een weet-tekst

- 10 Wat is het onderwerp van tekst 1?
Kruis het juiste antwoord aan.

- Hoe luizen op school komen
 Geen luizen op school!: dit kunt u doen
 Luizen op school zijn vies

➔ Lees tekst 2 nu goed.

- 11 Is de zin waar of niet waar?
Zet een kruisje in het juiste hokje.

	waar	niet waar
Hoofdluizen lusten geen bloed.		X
Hoofdluizen wonen graag op je hoofd.	X	
Hoofdluizen kunnen vliegen.		X
Van hoofdluis krijg je jeuk op je hoofd.	X	
Hoofdluizen moet je dood maken. Ze gaan niet vanzelf weg.	X	

➔ Kijk naar tekst 3 en het plaatje.
Lees de tekst nog niet.

- 12 'Om luizen kwijt te raken,
moet je kammen met een neten-kam.'
Hoe vaak moet dat, denk je?
Schrijf op.

Ik denk dat het bijvoorbeeld: twee keer per
dag moet.

Hoeveel dagen of weken moet dat achter elkaar?
Schrijf op.

Ik denk dat het bijvoorbeeld: twee weken
lang moet.

Lesdoel

- De kinderen kunnen voorspellen waar de tekst over gaat of hoe de tekst verder gaat. Daarbij maken ze gebruik van de tekst, de titel en de plaatjes.

BLOK 1 · LES 4 · HOOFDLUIS

➔ Lees tekst 3 nu goed.

13 Klopten je antwoorden bij opdracht 12? Kruis jouw antwoorden aan.

- Hoe vaak het moest, had ik goed.
- Hoe vaak het moest, had ik fout.
- Hoe lang het moest, had ik goed.
- Hoe lang het moest, had ik fout.

➔ Lees tekst 4 tot ♦.

14 'Moet ik nog meer doen?' vraagt Frans. Welke tip krijgt hij, denk je? Schrijf op.

Bijvoorbeeld: Je moet alle knuffels in de was doen.

➔ Lees tekst 4 nu goed.

15 Frans krijgt nog een tip. Hij moet de knuffels in de vriezer doen. Waarvoor is dat, denk je? Kruis het juiste antwoord aan.

- In de vriezer gaan de luizen dood.
- De knuffels worden in de vriezer weer lekker fris.

16 Doe-opdracht

Kijk op het blad hiernaast. Lees het begin van het verhaal. Je schrijft hoe het verder gaat. Teken ook een grote dikke luis.

12

KIJK TERUG

17 Lees de zinnen.

Voorspel wat voor soort tekst het is. Zet een kruisje in het juiste hokje.

	uitleg	lied	verhaal
Doe de plakker op het gat. Druk de plakker goed aan.	X		
Zeg moeder, waar is Jan. Daar ginder, daar ginder.		X	
Janna neemt een aanloop. En ze duikt zo het diepe in.			X

EXTRA **

18 Ook op jouw school komt hoofdluis voor. En niemand wil ze hebben!

Wat doen ze bij jou op school tegen hoofdluis? Schrijf alles op wat je daar over weet.

Bijvoorbeeld: Bij ons zijn ook luizenmoeders.

Op vrijdag moeten alle tassen altijd mee naar huis.

Woorden:

de klit: een bosje haar dat in de war zit

Hoe zit het:

de titel: de naam van een verhaal, gedicht, film, toneelstuk of boek

het onderwerp: dat waarover het gaat in bijvoorbeeld een boek, een gesprek of een programma

de illustratie: een plaatje in een boek of tijd-schrift

Nabespreken

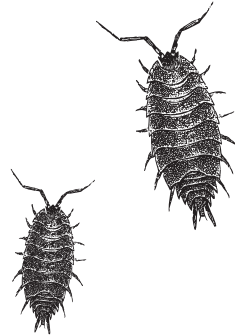
10

- 1 Kijk samen terug naar het lesdoel. Gebruik ook de spiekbrieftjes achter in het werkboek. Vraag: Wat deed je in deze les? (Voorspellen waar de les/de tekst over gaat door naar de titel en de plaatjes te kijken.)
- 2 Stel de vragen: Wanneer gebruik je de leesstrategie 'Waar gaat de tekst over?' (Voordat je besluit om de tekst regel voor regel te gaan lezen.) Wat heb je eraan om deze strategie te gebruiken? (Het helpt je om de juiste tekst te kiezen en om de tekst sneller te begrijpen.)
- 3 Bespreek bij de kijk terug-opdracht (reflectie) de 'kenmerken' van de verschillende korte teksten. Wat maakt een tekst tot een lijstje, een versje, een brief, een gesprek?

Verhaal

'Hans, eten!' roept moeder Hoofdluis.
 Hans rent naar huis.
 Hij duikt net op tijd weg.
 Een duim kwam vlak bij hem.
 Hij veegt zijn voetjes.
 Daar is die duim weer.
 Hans loopt snel naar moeder.
 Hij vraagt: 'Wat eten we vandaag?'
 'Net als altijd,' zegt moeder Hoofdluis.
 We eten

Bijvoorbeeld: *We eten bloed.*

'Ik wil geen bloed,' zegt Hans.

Dan valt hij om.

En zijn moeder ook.

Ze zijn nat.

En wat is dat?

Het lijkt zeep. Het prikt.

Hans hoort 'krrkrr'.

Hij kijkt om.

Een vork komt op hem af.

Is het een vork?

'Ahhh, een kam,' gilt moeder.

Ze glijden weg.

Boem, in de wasbak!

13

- 4** Bespreek een of meer van de volgende vragen:
- Welke titel van de teksten in het leesboek past het best bij het onderwerp waar de tekst over gaat? Waarom? (Bijvoorbeeld *Hoofdluis*, want daar ging het over.) Aan welke titel zie je het minst goed waarover die tekst gaat? (*Vraag maar raak*, want dat kan over van alles gaan.)
 - Hoe zie je wat de titel is? (Je let op de grotere en meestal dikkere letters, bovenaan een tekst.)
 - Wat zou de titel kunnen zijn van een spannend boek over een schoolreisje? En van een grappig boek over honden? En van een leerzaam boek over kappers?

Let op: de volgende les is de toetsles.

Toepassen

Het is van belang dat kinderen samenhang zien tussen de verschillende domeinen waarin ze onderwijs krijgen. Gebruik de kennis en de strategieën uit de les begrijpend en studerend lezen ook in andere lessen.

Drie voorbeelden:

- 1** Laat de kinderen bij andere teksten op grond van de titel voorspellen wat ze gaan lezen.
- 2** Of omgekeerd: wat zou ook een geschikte titel bij dit stukje tekst zijn?
- 3** Wijs de kinderen bij een leesles op de titel, het onderwerp waar de tekst over gaat en de plaatjes. Passen die goed bij de tekst? Voorspellen ze iets over de inhoud van de tekst?